

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 korona	Egész évre 20 korona
Fél évre 6 "	Fél évre 10 "
Negyed évre 3 "	Negyed évre 5 "
Egy hóra 1 "	Egy hóra 2 "

Felelős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.
Hírdetések a legmérésökeltőbb árszámítás mellett vétetnek f.

A tárogató.

Debreczen, febr. 1.

„Fe-je-de-lem! fe-je-de-lem!” tagolva száll a tárogató mélabus hangja keresztül rónán, hegyeken. Ki önt beléje életet, ki hallja szavát? A multidőt, eltűnt század keservét ki ébreszti sírjából fel? Ki érti meg? Oh szent a hit, s a szabadság népének Istene egy napsugárba szellő sóhajában, madárdalában küldi le hozzánk a nagy dicső napoknak emlékeit, s mintha úgy hallanánk tárogató szónál nagy Rákóczy hangját, riadóját, buját, mélységes keservét. — „Jöjj, jöjj közzénk várunk reád, egy életünk van vedd, fogadd.” A bérczetton királyi sas fegyverzőrejt, harcizajt hall. A lengyel gránat elmarad és nő, nő a had, mind mind nagyobb, s a lelkesedés egyre tart.

„Elő, elénk fejedelem vezesd csatára népedet. És mint az orkán, mint a vizár, áttör gáton, erdön, hegyen: e sereg is szélylyel tör a rabbilineseket. Az elnyomásnak vége lesz, s jut a nép kenyérébe és a vitézek véréből a nemzet újra élni fog.

Az Isten jó, segíti majd, csak egyet-értsen a magyar... Ármánykodás, s te népszeszély, mely olykor a nagyokra törsz, távozzatok s szent lesz

az ügy. — Nyilnak a várak kapui, nemes és pór táborba száll, lesz-e erő, mely ellenáll örök igazság légy velök! Bár győz a had, átok veri, csüggédésnek szelleme, ottan lebeg fejük felett és össze tartni nem tudott. — Trecsényi sik, ha az a sir magyar vitézeket takar, az eltemetett harcizajok e népre örökül hagyták a sóhajt, önhibánk felett. A balszerencse hozta úgy, hogy a vezér elessen itt, s mire feleszmélt, már a hír vesztett esatáról szólhatott. Hát Pekry Lőrincz merre van. Mióta hátrál a kurucz? s te Ocskai, te áruló gazember, majd megfizet az Isten, Pálffy helyett, a télen még a porba hull fejed... Zug busan a tárogató tovább: „Van még bíró, él még az ur, örök igazságistene, ne hagyj el nép a hitedet”... Mit ér a hit, ha nincs hívő, az Isten sem segítheti, s ez is mint annyi szép remény: a végecél nál halomra dől. Elhagynak jó vitézeid, a nagy seregből mi marad? A lelkesedés és harcizajgy nem hoz nekünk már több babért, a „fekete halál” közelg családjá várja az apát, az asszony és a gyermek sir, oda haza puhább az ágy; s egy kis csapat maradt veled, tábor helyett fejedelem... Legyen hát béke, ne okoljanak, s nekem rang helyett... idegen hazám... „Fejedelem, fejedelem nagyságodat én hirdetem, s e

hang tulharsog a távol messzeségen, erdön, mezőn, túl tengeren, e hang elmúlt századba kelt, de míg egy magyar szív dobog, e hang örökké élni fog. Vig dalom is bus nóta lesz, kesergő, mint az az idő, midőn honfibu s gond között a „siralom” megszületett. Mormogó tengernek zugását ellestem, azt hallgattad egykor, ha hő imát küldtél szép Magyarországra, az mesélt tenéked halhatatlanságról, nagy szívek harcizajáról, örök dicsőségről. Ha meghallják szavam, dobbanjon meg a szív, mert hiszen diadal, lelkesedés, bánat volt e hang bölesője, feszüljön meg a kar és jusson a multból annyi fényes sugár a jelen időre, hogy büszkén gondoljunk reád fejedelem és büszkén a korra, mely tenni, s küzdeni mert.

Csodás nagyságodnak hirdetője leszek, ki jobban szerette népét, mint önmagát, a ki a szent ügyért bátran szállt a sikra, s ha csalódás érte, bár vértett ez a seb: nemesen szenvedett. Törjenek bár össze, a hangom megmarad, a levegőbe rezg, megfogják érteni, apai örökség unokákra marad, — rejtsenek a földbe fel fogok támadni és helyet török a népnek a szívébe, s belevésem tükrét a mult nagy időknek, hazaszeregettről, mélységes keservről, szól a kurucznotá, Legyen az álmod szép, mint a

Tárcza.

Ellentétek.

Elbeszélés.

Írta: Szini Péter.

A lenyugvó napbucsusugarai piros fényben rajzolódta a kopott kinézésű ócska kastély falaira. A széles téglával kirakott tornácson sápadt arcú, beteges kinézésű ifju sétál gyors léptekkel fel s alá. A mint visszateér az u'ca felől megáll a tornác végén s hosszán merengő tekintettel néz a nyitott pajtában, melyben daloskedvű leányok, pajzánkodó ifju legények simitgatják az ékalakú sárgásan pettyegétt piros levelű dohányt.

— Andor jöjj be! — szól ki a tekintetes asszony a nyitott szárnyas ablakon. — Most is köhögsz!.. Mire való az az örökös séta?.. Hideg szél fu észak felől, meghűtöd magad!.. Milyen nehéz pedig vissza szerezni az eltékozott egészséget!

A sápadtarcú ifju ballalanná teszi má mája figyelmeztetését. Lelép a nagy lépcsőn s odamegy a pajtához. A legények csintalankodnak s egy-egy leány hevesen felsikolt. Az ifju elnézi az ártatlan mulatságot. Nagy öröme telik bele.

A hanyatló nap sugarai piros színre alakítják a pajta belsejét, olyan a komor, rideg épület mint valami tündérterem. Lebegő árnyak suhannak végig ócskadeszkafalán s majd elűnnek a fényvel.

Odatapad tekintete a legtetszetősebb arcú leányra, ki nem vesz részt a dévajkodásban. Csendesesen ül, maga elé nézve, de a bucsuzó sugarak hamvas arca szabályos alakját odarajzolják az ifju elé, ki pihegve, szerelemittasan nézi-nézi. Hévülő kebele heves érzelmektől hullámszik.

A nap nyugodni tér. Vége a munkának. A vidám legények, dalos leányok eltávoznak csupán csak a szép Mari marad még ott. Rerdbe rakja a simított dohányt s azután a pajtát kell bezárnia, hogy a kulcsot bevigye a tekintetes asszonyának. Ő lett megbízva e teendővel.

Most is be akarná zárni az ajtót, de akadályul ott áll az urfi. Bágyadt fényű szemű szerelemittasan követik a leány teiszetős lépteit.

— Menjen az urfi!.. Bezárom!

— Engem?

— Nem, ezt az ajtót!.. A tekintetes asszony nem szereti, ha sokáig lebzselek valami körül.

— Engem zárj be, angyal; nem a pajtába, hanem lángoló forró szívedbe!

— Ne tréfáljon az urfi, nincs izem hozzá! Bocsássa azt az ajtót! Vár az édes apám, beteg szegény!

— Te Maris! ne gondoldj engem csábítónak. Én igazán szeretlek. Eljőnnél-e hozzám feleségül, hogy ha meg kéretnélek?

— Ugyan, Andor urfi, hol talál ilyeket ki? ne-ét-ét-ét a bájosan szép leány s hirtelen be csapja a nagy ajtót.

Kipirult arczczal, sebesen hullámszó kebellet vitte be a kulcsot s azután futva iramodott hazafelé.

Andor urfi nézett utána bánatos tekintettel, nem tudta szemét levenni róla, mig csak látta az uton haladni. A piros kendő ott libegett nyakában s lépteire kecsesen lengtek jobbra balra — csinos szoknyája rárcaizai.

— Hát mégis?.. Nem hallottad, hogy rögtön bejött! hangzott ki a parancsszó. Már még engedetlenkedünk is, mi? Tüstént bejött, te nagy gyerek.

Andor belépett a szobába s gyors lélekzettel, mamájára tekintve, erőszkedett le egyik bűrszékbe.

— Mama! Tudod-e mit gondolok én most?

— Honnan tudnám? Elég rossz, hogy ott hűtögeteg magad össze vissza. Az ily embernek nem kellene kimenni az éles, hűdeg levegőre.

— Semmi bajom, mamám! Ugyan ne félts annyira!.. Megmondjam mit gondoltam?

— Ha azt akarod, hogy tudjam, akkor csak mondd meg. Nem vagyok gondolatolvasó.

Hát tudod-e mamám: házasodni akarok. A mama szálnalmas tekintetet vetett a beteges kinézésű ifjura, kinek felső ajkát gondosan tartott fekete bajusz árnyalta.

— Te és házasodni?.. Miként ütött hozzád e gondolat?

— A szívemben kelt ki, mint valami melegágyban. Most már, ugyancsak nehezé

reményed volt, jusson fájó hangom örökös hazádig, s hidd meg, hogy a nemzet melyért küzdeni mertél, magasztalja, áldja dicső emlékedet."

Száll, messze száll a tárogató méla bus hangja: „Fe-je-de-lem, feje-delem.”
—i—s.

Belföldi-dolgok.

— **A szamosújvári szabadelvűpárt jelöltje.** Gajzágó Ferencz, kir. táblabíró, tegnap Budapestre érkezett s az igazságügyminiszternél nyugdíjazását kérte. Kérését teljesítették.

— **A katolikus autonómiai kongresszus.** A katolikus autonómiai kongresszus Szapáry Gyula gróf elnökielte mellett tegnap délután négy órakor folytatta tanácskozását. A tanácskozás alatt egyedül a javaslat 20. § át fogadták el az előadó kisebb módosításával. Végül Szemerecsányi püspök indítványára a kongresszus február 17-ikéig elnapolta tanácskozásait.

— **Tibád Antal betegsége.** Tibád Antal állapotában tegnaptól mára semmiféle változás nem állott be. A nagy beteg császárfürdői lakásában fekszik, hozzája nem bocsátanak be senkit, mert nagy nyugalomra van szüksége. Körülötte csupán a házi szolgálva és dr. Discher jön el minden órában, aki a beteget gyógykezeli. A mai nap folyamán is igen sokan kérdezősködtek a beteg hogy létéről.

— **Tanitók mint halottképek** Löesei tudósítónk írja, hogy a megye feliratot intézett a belügyminiszterhez, hogy a néptanitókat ne alkalmazzák többé halottképeknek. E kellemtelen hivatal által nem képesek tankötelességeik pontos teljesítésére; az iskolákat könnyen megfertőzik ragályos betegségek-

tette. Nem is csoda! Terebélyes fává nőtt egy hét alatt.

— De hiszen te most látogatáson sem voltál. Talán álmodban került valami eszménykép eléd, ki úgy megbabonázott?

— Igen, álomban! Mikor lázbeteg voltam, onnan, a dohánypajta felől sugárzott be valami erős, hevítő fény. A szívembe lopta magát s én lihegve szívtam be minden kis parányját. Ah oly boldog voltam!... Az a besugárzó fény elém rajzolta kedves alakját, életerőt lehelt lankadó tagjaimba a gondolat, hogy bírhatom őt.

— Nem értelek! Minő összetűgésben lehet a dohánypajta a te nőszülési szándékkal?

— Ott fedeztem fel egy igaz gyöngyöt, anyám! Egyszerű virága a természetnek, de többet ér a világ minden csiszolt gyémántjánál. — Örült vagy... lázbeteg! Mondtam hogy ki ne hűtsd magad! Megint előjő a baj.

— Te a szerelmet lázbetegségnek tartod, anyám? Ha igen, akkor igazán lázbeteg vagyok, mert szeretem... szeretem kimondhatatlan érzélemmel.

— Szereted? Kit? A dohánypajtát?

— Látod anyám, többször küzdöttem ez érzélem ellen, mert beláttam, hogy nagy az ellentét közöttünk. Engem tekintetes urinak hívnak s ő csak szegény cselédleány, de nem tudtam szívem felfakadó áráját elzárolni. Kitért az, mint a hullámtelt patak szokott szük medréből.

— De hát kiről beszélsz te? csodálkozott a tekintetes aszony.

kel, sőt ezáltal az egész község egészségét is veszélyeztetik. A miniszter válaszában kijelentette, hogy figyelembe veszi a megye feliratát, de a néptanitók alkalmazásáról halottképként mégsem mondhat le egészen mert igen sok községben a tanító az egyedüli, aki intelligenciája folytán halottképként létre alkalmas.

Baromfitenyésztők Országos Egyesülete.

Debreczen, február 1.

Alig van széles e hazában csak egy olyan zsellérház is, amelyből hiányoznék a baromfi. A legszegényebb ember házában is ott találjuk a tyukot, mert ennek a tartása és tenyésztése a legszerűbb egzisztenciák keretei közt is lehetséges. — De a szegény ember, kinek viszonyai a ló, sertés és marhatartást kizárják, nem kedvtelésből ragaszkodik az aprójószághoz. Ez neki nagyrabecsült kincse, kamatozó tőkéje. Ez adja meg a háztartáshoz a krajczárokat, melyek a mindennapi élet aprólékos kiadásainak fedezésére szükségesek.

Hogy micsoda tőkét képvisel a baromfi tartás és állomány a nemzet háztartásában, arról világos képet nyújt a statisztika, melyből kitűnik, hogy élő és leölt baromfiból és baromfitermékekből 66 millió 988 ezer korona bevételünk volt.

Nagy dolog ez! Mert tudni kell ennél még azt is, hogy ennek az összegnek a legjelentékenyebb része éppen a kisgazdák, tehát a valóban legnagyobb támogatásra szorult egzisztenciák zsebébe vándorolt.

Nem kell és nem is szabad azonban azt hinni, hogy a baromfitenyésztés eme főnti számokban kitüntetett és valóban kecségető jövedelmezőségével elértük azt a határt, amelynél a jövedelmi forrás alapos és teljes kihasználását lehetne konstatálnunk.

— A Bogár Marisról, anyám! Ugye derék, kedves leány?

— Az ám! Jót jár vele valamelyik parasztlány, mert dolgoz, szereti a munkát s nem cifrálkodja el keresetét.

— Azért szeretném én éppen s ha te is ugy akarnád anyám.

— Mit? ... Éredj ez ostoba gondolat! Nem áttalanád beszennyezni őseid nevét, kik mindannyian magasrangú nőt hoztak házukhoz. Te képes leány! Egy parasztlány formás alkataért eldobni tisztességet? Ez oly ellentét volna, melyet kiegyenlíteni soha nem lenne képes az idő. Ott vannak a főszolgabíró leányai, epedve várták gyógyulásodat; válogathatsz közülök Azok is szépek ám s nem bárdolatlan fatuskók. A nagyobbik Miskolcra nevelődött s még Bikszádon is volt fürdőben:

— Soha nem megyek házukhoz. Mit keressnek ottan? — mondá a sápadt, alig lélegző ifju. Ha meg akarsz ölni mamám, hát csak tiltsd el Marist a pajtából. Mondd neki, hogy ne járjon ide.

— Hiszen járhat, de azt még gondolatban se tartsd, hogy feleségül engedjem venni. — Örült vagy... lázbeteg... boldog gondolat kavargó elmédben.

— Én nem vagyok nagyoló s boldogabb leszek vele, mint akármely pipeskedő nevelt dámával. Ha nőszülök, nem teszem ezt számításból.

— Ne tedd, nem mondom én azt, de annyit megvárok tőled, hogy tekintettel lésszes a család becsületére. Megfordulnának

Ez a jövedelmi forrás sokkal gyümölcsözőbb is lehetne és éppen nem tulozunk, mikor állítjuk, hogy könnyűszerrel lehetséges volna jövedelmeinket a mainak kétszeresére is fölemelni. Az egészhez nem kellene egyéb, mint egy erős és országos társadalmi akció: a baromfi állomány javítására és az értékesítés szervezésére.

Az állam egymagában követet tehát ha nincs az állam akciójával párhuzamosan egy társadalmi tényező, mely mozgásba hozza az összes társadalmi osztályokat s a jó ügyet a minden régihez csökönnyösen ragaszkodó társadalmi osztályokban is hathatósan propagálja.

Ezek lábtettek azon férfiak száma előtt kik már a múlt évben megindították az akciót a névleg ugyan még létező, de működésében majdnem seholy nem látható »Országos Baromfitenyésztési Egyesület« reorganizálására és lábraállítására. Nem rajtuk mul, hogy a célhoz nem jutottak el; mert tisztán az egyesület még meglévő tagjai akadályozták meg azt, hogy a múlt hó 13-ára összehívott közgyűlés a kidolgozott új alapszabályokat elfogadva, oly bizist teremtsen magának, amelyen egy sikeres, az ország és a tenyésztők javára is egyaránt hasznos működésre legyen képesítve. Ezt látva, fogtak össze az ország jónövű tenyésztői és szakemberei, hogy egy új és valóban országos jellegű, dolgozni és munkálkodni is képes egyesületet teremtsenek. Értekezletet tartottak, amelyből kiküldtek egy bizottságot, hogy kezdje meg az új egyesület szervezését. A kezdés osztatlan örömet keltett az ország minden részében, magasra csapott az érdeklődés mindenfelé, úgy, hogy a bizottság már is abban a helyzetben volt, hogy összehívhatta az értekezletet, a mely megállapította az alapszabályokat s kimondta a határozatot, hogy már a jövő hó folyamán megalakítja a »Baromfitenyésztők

sírkövekben a híres Térdek, ha ily dolgot elkövetni tudnál.

— Hát forduljanak! gyult ki az ifju arca Forduljon fel az egész világ, mit toródóm vele? Mit köszönhetek a Térdeknek? Ezt a czafrangos uraskodó nevet! Nyomorult volt az mind. Tékozló, naplopó, a kész elpredáló. Nem Térdy Tamásnak köszönhetjük e, hogy a nagy fényből ide hullottunk le az ócska, vedlett kastélyba?

— Térdy Tamás nagyapád volt. Magérdemli, ha tisztelettel említed nevét.

— Miért tisztelném? Ha elismeréssel adóznám érdemeinek, a bünt kellene pártfogolnom. Részeseg, korhely elítéltes ember volt. A nagyon sarként mállott szét kezében pedig egyetlen gyermeke volt. Nem mondhatta, hogy kiadást igényel a családi üz hely. Aztán hogyan halt meg? Az utolsó cseléd tisztességesen számol le az élettel, őt meg a falu árkában találták meg. Részeg fővel jutott még a tulvilágra is. Azt óhajtanád, anyám, hogy én is ezt a példát követsem?

— A végzet keze intézte, hogy ugy haljon meg. Azt nem tagadhatod miszerint életében hatalmas ember volt!

— Az ám, hatalmaskodó, büszkeségét elfojtani nem képes zsarnok, kinek gyönyöre volt abban ha szegény cselédjeit erőjüket meghaladó munkával megkínózhatta. Ha az ily tulajdonság is műveltségzámba megy akkor én inkább óhajtok cseléd ember lenni mert lelkem érzelmei egyformán éreznek az ember iránt.

Országos E
dalmi faktor
tenyésztés
értékesítés
akcióval, s
mielebb elk
amikor a b
jól jövedelm
gyonnak é
sának.

A mag
nincs és ne
tők tudással
és örömmel
gálatára. Ott
is, ali a ná
és szinpatia
tők ezen le
zését.

Natália
reiben azt
velet irt az
jőjön begra
segítségére
elintézésben
személyek
sem lehet. N
mert nem a
az ő egykori

Montene
ból, hogy
Orszerszági
hogy Mikós
hozzájárulá
fia, Mirkó he
Mint egy héc
a híresztelés
lannak min
alatt szóba s
kérdése.

Milán sir
adó korokbe

A tükör
tét szeméből
léptekkel me
az ablakot h
süsse felhevü

— Bolcs
des hargon.
Az apja is,
paraszti épsé
nem is lehet

A napot
a késő őszbe
megjelent a
kintetes assz
fia életéről v
benne, — go
megunja s b
tett el.

Andor u
e tekintetben
volt lemondá
vedett s éget
ról napra. A
halgatagságot
végre szakít
urfi nem sz
risról, csak o
tájában s el
kinek bírásá
elődel balga
tett el.

Egy nap
késő novemb
buesztak el
szettől. A do
leányok s érz

Országos Egyesületek czimen azt a társadalmi faktort, amely kezébe veszi a baromfi tenyésztés ügyének irányítását, javítását, az értékesítés szervezését, s karöltve az állami akcióval, szóval és tettekkel iparkodik, hogy mielőbb elkövetkezessen az a boldog idő, amikor a baromfi tenyésztés egyik becses és jól jövedelmező ága lesz a nemzeti közvagyonnak és a népesség jövedelmi forrásának.

A mag tehát el van vetve. A sikerben nincs és nem lehet kétség, mert a magvetők tudással és jóakarattal, munkára készen és örömmel vállalkoztak a fontos ügy szolgálatára. Ott látjuk magát Darányi minisztert is, aki a nála megszokott legjobb akaratával és szinpatijával kíséri a gazdák és tenyésztők ezen legújabb és fontos kezdeményezését.

Nagy Dezső.

A nagyvilágból.

Natália Szerbiában. Belgrád politikai körökben azt beszélnek, hogy Sándor király levelet írt az édesanyjának, melyben fölkeri, jöjjön Belgrádba és ügyes kezével legyen segítségére a felhalmozódott kényes ügyek elintézésében. Natália környezetében levő személyek erre kijelentik, hogy erről szó sem lehet. Natália nem akar Belgrádba menni mert nem akar találkozni Draga királynővel, az ő egykori udvarhölgyével.

Montenegrói czáfolat. Alból az alkalomból, hogy Miklós montenegrói fejedelem Oroszországba utazott, az a hír kelt szárnyra, hogy Miklós utjának czéja az oroszudvar hozzájárulását elnyerni ahhoz, hogy az ő fia, Mirkó herceg legyen szerb trónörökös. Mint egy hécsi felhivatalos jelentés mondja, a híresztelést Czettinijében teljesen alapatlannak minősítik. Miklós orosz országi útja alatt szóba se került a szerb trónörökösödés kérdése.

Milán sirja. Belgrádból jelentik: Mértékadó korokban azt hiszik, hogy Milán király

A tekintetes asszony nem felelt de sőtét szeméből kiövell a harag lángja. Sebes léptekkel ment szobáját a s hirtelen feynyit az ablakot hogy a beömlő, friss levegő hűsítő felhevülését.

— Bolond, hát bolond! — mondá csendes hangon. Iyenek voltak a Térdek mind Az apja is, Isten nyugasztalja, bomlott a parasztlétségek után. Iylen örültséget csak nem is lehetne kigondolni józan ésszel.

A napok teltek, Mar jól behaladt az idő a késő őszebe, Bogár Maris még minden nap megjelent a pajtában. Nem merészelte a tekintetes asszony kitiltani hiszen egyetlen fia életéről volt szó. Hadd gyönyörködjék benne, — gondolá. — Legalább hamarabb megunja s belája, hogy balgaságot követett el.

Andor urfi azonban olyan nyakas volt a tekintetben, mint elődei. Gondolatában se volt lemondani elképzelt boldogságáról. Szenvedett s égető kint hordott keblében napról napra. Az édes anya jóra magyarázta a halgatagságot. Talán meggondolta magát s végre szakít a hóhortos eszmével? Andor urfi nem szólt többé egy hangot sem Maristól, csak ott állt órákig a dohánypajta ajtajában s elgyönyörködött a szép leányban, kinek bírásaért képes lett volna megrontani elődel balga elölétét.

Egy napon, épen szép őszi nap volt, késő novemberben. A nap hevítő sugarai bucsuztak el a mély álomba készülő termé szettől. A dohánypajtában ott voltak a vig láányok s érzékeny dalban zengtek szerel-

halálának első évfordulója nagy nemzeti gyász ünneppé fog kifejlődni. A szerb fővárostól számos politikai kitűnőség rándul át Magyar országba, hogy a krusedoli kolostorbéli sirt megkoszorozza és jelen legyen a gyászünnepben. Bizonyosnak mondják, hogy Ferencz József király is koszorút fog helyezni Milán síjára.

A boerok javára. Hágából írják, hogy az ottani boeregyesület műtárgyak kisorsolásával egybekötött sorsjátékot rendez. A befolyó összegből a szenvedő boer-nőket és gyermekeket fogják segélyezni. A bizottság élén Botha boer generalis felesége áll. A hollandi művészek már eddig is sok műtárgyat szolgáltatottak a bizottság kezéhez s így valószínű, hogy az afrikai központi táborban sínylődő boer asszonyok és gyermekek inségén mihamarabb enyhíteni is fognak.

A boerok szabadságharcza.

— Saját tudósítókától. —

Budapest, feb. 1.

Ma már némileg tisztázva vannak a németalföldi kormány jegyzékéről keletkezett hírek. A vérmes reményeket le kell ugyan szállítani, de viszont teljesen értéktelennek sem szabad feltüntetni Hollandia közbelépését mert, ha a jelek nem csalnak, Vilma királyi nő, bár a saját elhatározásából fordult az angol kormányhoz de több körülmény arra mutat, hogy a francia kormány is bizosította támogatásáról.

Hogy a boerok nem tudtak a németalföldi kormány szándékáról, azt ma több hír megerősíti. A boerok európai képviselői nagy suijt fektetnek arra, hogy az egész kétségen kívül megállapítsák, hogy nem ők adtak okot a békehírek terjesztésére: hálásan elismerik ugyan a németalföldi kormánynak a béke helyreállítása érdekében kifejtett tevékenységét de határozottan visszaatasíjják azt a föltevést, hogy a boerok függetlenységük föladásával békéért könyörögjenek.

mükről. Andor nifi nem mehetett most hozzájuk. Heves mélszurást érzett keblében. Arczán foltekban jelent meg a pir s fojtó köhögés tört ki néha melléből.

Ágyba feküdt s nem is kelt fel többé. Nehány nap mulva már súlyossá lett betegsége. Az orvos részvétellel tekintett rá s kinyilvánítá ez édes anya előtt, miszerint az iffunak lelki betegsége van. Eped, birni óhajt valamit. Talán még élethez jönné, ha sóvár vágyai teljesülhetnének.

A tekintetes asszony nem felelt. Erős harcot vívott keblében az anyai szeretet és a családi büszkeség. Végre is ez utóbbi győzött a nagyzó nőnél. Hiszen ugyis halottnak tekinthetné fiát, ha azzal a parasztlánnyal egybekelne.

— Anyám! Küld be Marist megegyszer ide! Azt csak nem tagadhatod meg, hogy végbucsut vegyek tőle. — Szóalt meg a szenvedő ifju.

A tekintetes asszony könnyező szemek keletkeztek a pajta felé, de hirtelen meggondolta magát s a nélkül, hogy Marissal szót váltott volna, visszatért. Odament fia ágyához s egy szivettépő jaj fakadt fel kebléből.

Fia nem volt többé!

Az a szép parasztleány ott a dohánypajtában még csak gondolni sem tudta, hogy ő miatta történt a szegény urfi tragikus halála, vagyis inkább a közöttük levő ellentétek miatt.

Egy párisból érkezett távirat szerint Loyds ügyvivő szintén kijelentette, hogy a boerok nem kérték a németalföldi kormányt, valamint minden más kormányt is arra kérni hogy találják ki a közbelépés módját s veszenek véget ennek a bozalmas háborúnak. A németalföldi kormány nemes kezdséért a boerok erők hálájára tarthat számot, mert a boerok szivből óhajtják a rájuk erőszakolt háboru végét.

Angol források is egyhangzóan nyilatkoznak ma már és így kétségtelen, hogy a szép, nemes elhatározás a kis Hollandia érdeme. Az valószínű azonban, hogy Angliában előzetesen puhatolózta hogy a beavatkozás mily fogadtatásra találna.

A londoni Daily Mail már részleteket is tud a németalföldi kormány jegyzékéből. Ebben a németalföldi kormány azt az óhajtását fejezi ki, hogy a ketyetlen háboruak valahára véget vessenek s a végnől tölájánja szolgálatát.

A németalföldi kormány bizottságot akar kinevezni, amely el fog menni Dél-Afrikába ahol Kitchener biztos kíséretével föl fogja keresni a boer tábornokot, akiknek meg fogja magyarázni a helyzetet s fölfogja világosítani hogy európai közbenjárás ki van zárva. Az angol kormány, amelynek tagjai tegnap több szór ültek össze tanácskozásra, már érintkezésbe lépett Kitchenerrel akinek válasza, bir szerint, már meg érkezett.

Az a magyarázat fejtegetés kissé angolos ízű és azért még mindig élünk a gyanupörrel, hogy Hollandia közbelépése — minden hivatalos czáfolat és erősítgetés daczára — nem történt Anglia nélkül. Már mi régebben kifejeztük nézetünket, hogy Chamberlain sokat emlegetett parlamenti beszéde kitűnő politikai sakkhuzás volt. De a boerokat nem ámitotta el, azok harcoltak tovább a hatalmak nem siettek tiltakozni, Hollandiában volt ugyan hangulat, de azért a semlegességből nem akart kilépni. Pedig a béke Angliának nagyon kell és ez teszi valószínűvé hogy Anglia ez első lépés után megtette a másodikat is és Hollandiát bátorította a közbenjáró szerepének felajánlására. A külszin megóvása végett Anglia tagadja ezt Hollandia pedig nem hánytorgatja. Helyes.

Ez ellen senkinek kifogása nem lehet, mert nem Anglia, megalázása, hanem az embertelen vérengző háboru megszüntetése a fő, ez a czél.

Egyről-másról.

Falusi történet.

Fonóban volt Gombos Pali egy este, Szeretője, Benke Boris, megleste. Ablakon át bántára meglátta, Hogy kacsintgat Pali Sipos Terkára.

Benke Boris szivrevette a dólgot, Ugy elfutott, csak egy hangot se szólott. Szive buját Tiszavízbe temette S harmadnapra sír domborult felette.

A városi közgyűlésen sok érdekes epizód történt, de talán egyik sem okozott olyan derűtséget, mint mikor Juhász Ignác bizottsági tag feltette a kérdést:

— Most már aztán nem tudom: mit csináljak!

— Legokosabb lesz, ha leül! — felelék kérésben neki.

Jóna bátyánk amellett érvelt, hogy nálánál az erdőt jobban senki sem ismeri, mert ő már negyven év óta járja az erdőt.

Koszorus bácsit majdnem pótolhatatlan veszteség érte. Csaknem kimaradt a loavató — bizottságból.

A meleg kedélyű Wolafka ütötte helyre a csorbát egy szellemes közbeszólásával:

— Nem ér ez a választás semmit, ha Koszorus bátyánk kimaradt a loavató — bizottságból!

A főispán erre kinévezési jogával élt s így Koszorus bátyánk ismét tovább élhet törvényadta jogával a loavató — bizottságban.

Az is nagy derűtséget keltett, mikor a város polgármestere egyik interpellációra válaszolva kérdésbe tette, hogy melyik zászlót tüzesse ki gyűlések alkalmával.

— A városét! — kiáltotta egy rész.

— A nemzetit! — követelték a szélsőbaloldaliak.

— A gvészlobogót! — jegyezte meg egyik közbeszóló félre nem magyarázható maliciájával.

Török erdőmestert megtapsolták azért a nyilatkozatáért, hogy azért nem bánja a guti makkfák eladását, mert legalább ő is kap belőle erdősitésre huszezer koronát.

— Hehehe!... Kibujt a szeg a zsák ből! — kaczagtak a derék atyák s tapsoltak marad jó kedvvel,

— Ha tudtam volna, hogy ily könnyen lehet népszerűsége szert tenni, még egyebet is előadtam volna! — monologizált magában a derék erdőmester.

Juhász Ignác összekülönbözött a polgármesterrel, mert az durvának és gorombának jelentette ki az ő feljebbzését.

Juhász aztán megmagyarázta, hogy az ő feljebbzése nem a személynek, hanem a hivatalos közegek mondogatott oda. És ezt természetesen találta mindenkinek.

Ezután délután fogják a gyűléseket tartani. Telt gyomorral jobb is lesz tárgyalni.

Akad egy aggodó, aki amiatt félt a délutáni gyűlésezéstől, hogy többen részeg állapotban fognak oda kerülni.

Mintha bizony délelőtt nem belehetne rugni konyaktól, sörből és egyébféle kisüstös belifolyadéktól.

Színház.

* Névezetes kastély. — Elég nagyszámu és intelligens közönség nézte végig tegnap este a Bisson társaság kitűnő vigjátékát. Egész estén keresztül igen jól mulattatta a közönséget ez érdekes vigjáték. Komjáthy művészies játéka még inkább nevelte a hatást. Az egész darabon keresztül ő dominálja a helyzetet igazán jobb szerepet nem is választhatott volna. Szikiay az öreg Columbit játszotta a tőle szokott humorral. Nagy Gyula kis szerepből egész kabinet alakot csinált. Szabó Irma

és Kiss Irén igen beletalálták magukat szerepkörükbe. Takács Mariska is jó és kedves kis feleség volt.

B.

* Műsorváltás. A páholy című bohózat mára hirdetett előadása Szathmáry Árpád betegsége miatt elmarad s helyette a Svihákok című operett kerül színre.

Városi közgyűlés.

— Harmadik nap. —

Debreczen, febr. 1.

Künn komor, zimankós az idő. Apró, szuró havat kavar a hidegen süvöltő téli szél. A városháza nagy termében azonban nagy ári hőség uralkodik. A városatyákból nem halt ki az érdeklődés a gyűlés harmadik napján sem. Tömegbe verődve, nagy zajjal tárgyalnak, mintha a haza sorsáról lenne szó.

Végre megszólal az elnöki csengettyű s mélyeséges csend áll be. Mindenki figyelő állásba helyezi magát, csak Juhász Ignác mozog idegesen s rázza kezében arany fogantyus csipetűjét.

A guti makkfák eladása, mely tegnap oly hosszantartó vitát provokált, átnyult e mai gyűlésbe is, de most már nem okozott szenvedélyes vitát.

Napirend előtt Koszorus Lajos szólalt fel, hogy miután tegnap a pénzügyi bizottságba ő is megválasztott, a megbízást nem fogadhatja el. Lemondása elfogadta tott s így a bizottságnak tizenegy tagja maradt.

A guti makkfák ügyében felszólt Roncsik Lajos. Nem akar hosszasan vitatkozni, mert elmondta már, hogy mely szemponok vezérelték őt a makkfák eladásánál. Véleménye szerint ez a makkfák eladása nem adatnak, holt tőkét képeznek. Arra a kifogásra, hogy nem történt meg a nyilvános árverés, kijelenti, hogy hozzájárul Márton Imre indítványához, hogy a városnak biztosítsák a tervbe vett összeget.

Márton Imre. Provokálva érzi magáét nyilatkozatra. Ő tegnap komolyan megígérte a makkfákért a 210 ezer koronát. Olyan feltétellel, mint a miy előnyt biztosított a város a Neuschloss czégnak, hajlandó a tákát megvenni, de utóajánlatot tenni nem akar.

Pukki Gyula főispán az ajánlatot nem veheti tárgyalás alá, mert az ajánlattevő egy uttal szavazótag, hanem a tisztelt bizottsági tag ur ez ajánlatát illetékes helyen megteheti.

Juhász Ignác. Tisztelettel fogadja a főispán kijelentését, hogy Márton Imre ajánlatát nem tárgyalhatja, de hivatkozik az ügyrendre s ennek alapján kéri a közgyűlés határozatát. Márton Imre, mint érdekelt, nem fog szavazni.

Pukki Gyula főispán. Ez a kérdés csak azután jöhet elő, ha a makkfák eladása szavazás útján elhatározatik.

Király Gyula azt hiszi, hogy most már mindenki tisztában van azzal, hogy a makkfák eladását megszavazza-e vagy sem. Egészen másképen állunk ma e tekintetben mint tegnap mert Márton Imre ajánlata nagyon kedvező. Kéri, hogy a makkfákat nyilvános árverésen adják el.

Juhász Ignác beszélni akar, de nagy zaj keletkezik.

— Szavazzunk! szavazzunk! — kiáltják a városatyák. Juhász Ignác eláll szó-lási jogától s leül.

Elnöklő főispán a szavazás előtt megmagyarázza, hogy hány indítványról van szó s ezután megejtették a névszerinti szavazást a következő eredménnyel:

Elsősorban a tanács javaslata felett dön-

töttek. A tanács a mag fáknek Neuschloss és Berger czégnak eladását javasolja.

Király Gyula kijelenti hogy miután változott a helyzet, a tanács tagjai sem fogják megszavazni, mert az a javaslat az újabb ajánlat folytán elesett.

Főispán kijelenti, hogy miután a tanács javaslata van, előtte azt nem lehet halgatni.

Miután Kiss Albert kijelentette, hogy e kérdésben nem kérték a névszerinti szavazást ennél fogva felállással döntöttek az ügyben. A szavazás eredménye az lett, hogy a tanács javaslatát nem fogadták el.

Következik a másik kérdés hogy a közgyűlés kívánja-e a makkfák új árverésen való eladását. Erre névszerinti szavazás rendelkezett el.

Az eladás ellen szavazott 82 mellette 30-an szavaztak, így a közgyűlés elhatározta hogy árverésen nemhajlandó eladni a makkfákat.

Jóna Dániel és a polgármester indítványára jött ezután, hogy a makkfák egyáltalában ne adassanak el. Felállítás útján úgy döntöttek el a kérdést hogy a közgyűlés a guti makkfák eladását mellőzni kívánja.

Ebből kifolyólag főispán indítványozza, hogy miután a szervezeti szabályzat ilyen ügyben nem intézkedik s így történt, hogy három kérdés került elő. Kell hogy erre vonatkozólag a tanács intézkedjék.

Kijelenti, hogy a tanácsnak joga van az ingatlanon termett értékeket eladni, de csak árverés útján s ha ez nem sikerül, a közgyűlés hivatott a továbbiakban intézkedni. Javasolja, hogy a közgyűlés mondja ki a következő határozat:

A közgyűlés utasítja a tanácsot, hogy a szervezeti szabályok alapján jövőben úgy járjon el, hogy törzs vagyon eladása esetén széleskörben meghirdetett árverés útján intézkedjék.

Benedek János az ügyrendhez szól. A főispán javaslatára megjegyzi, hogy ez az ügy most nem tárgyalható, hanem a következő gyűlés napirendjére tűzessék ki. Nézete szerint a fa törzsvagyonot nem képez.

A közgyűlés elfogadja, hogy a főispán javaslata a jövő közgyűlés napirendjére tűzessék ki.

Simonffy Imre polgármester Benedek János felszólalására válaszol s védi a tanács eljárását.

Kiss Albert a főispán indítványával nem látja kimerítettnek a fontos ügyet, hanem óhajtáná a szervezeti szabályzat átdolgozását.

Komlóssy Arthur jelenti, hogy a szervezeti szabályzat módosítása tervbe van véve.

Következett ezután a tanács előterjesztése a közös lovasági laktanya építéséből még fizetetlen 70.572 korona honnan és miből fedezése tárgyában. A főszámvéző és a tanács a guti makkfák eladásából látja ezt eszközölhetőnek.

Benedek János. Mindenesetre érdekelné a bizottságot, hogy ez a fizetetlen összeg honnan állott elő. Nézete szerint a nagy kölcsönnel a kaszárnyaépítés szerves kapcsolásban áll. Indítványozza, hogy ez a fizetési hátralék kapcsolassék a nagy kölcsönhöz s utasítsassék a tanács, hogy a márcziusi közgyűlésre újabb előterjesztést tegyen.

Aczél Géza magyarázza a helyzetet s megnyugtatóan kijelenti hogy az építési költségeket az építési bizottság tul nem lépte.

Roncsik Lajos kijelenti, hogy nagyobb tehetséggel lehet vezetni a város ügyét, de jobb akaratral, mint ő, nem lehet. Ezt az ügyet ő hozza a tanács elé. Arról nem tehetnek, hogy a nagy kölcsönből nem telt a kaszárnyaépítés hátralékban álló összege kifizetésére.

A közgyűlés az ügyet visszautasítja a tanácshoz, hogy a fedazetre nézve tegyen újabb javaslatot.

Tóth József debreczeni lakos felelbezzést adott be a polgárosítási díjtöbblet viszatérítése iránti kérvényére hozott tanács

határozata visszautasít

Graus maffy utc tanácshoz, közgyűlés

Freun érdekében utcai piac hozzájárul

Rickl érdekelve titás 16000

dálandó, h Aczél

elfarása j nacs határ

Többe ügyi bizotts felállítás utja elfogadta.

Töbiny mezőrendő hozott tanácsata elfogadta.

Török erdőségi le a tanács h

let által be gazdasági t felelbezzést, szórja az e erdőmester

olvasásra, k küldesék oldására.

Ói M mestert, h lettek e hiv

Simon ur ezt a d talán tíz sz ségével, (N ben valóban rel, ki így k

Puky személyes

Simon felszólalásán hogy tulajd egyes birtol több aztán

Ói M vábbi nyilat hanem tess egyideig he felet. (Nagy figyelmzett a szót a biz nem szól!

Óri mé godt lélekk

Török László felsz elfogadattott

A gyűl kezett ezutá nagyerd i v tanácsai elő

Imre, melyb lóra beérkez ajánlkozokat ezek közötti legalkalmas

A közz a kérdésben másikkak D noae. A sz nökli főisp mely szerint vigadó Nem ki, miután H rom szavaza

Elnöklő kezstette s t délelőtt kilen

határozata ellen. A közgyűlés a felelősséget visszautasította.

Grausz Mór felelősséget adott be a Simonffy utcai piac rendezése ügyében a tanácsnak, mely tanácsi javaslattal került a közgyűlés elé.

Freund Jenő a felolvasott felelősségi érdeklődésben szólt fel s kritizálta a Simonffy utcai piac berendezését. Benedek János hozzájárul Freund Jenő nézetéhez.

Rickl Antal azért szólt fel, mert ő is érdekelve van. Azt mondja, hogy a kisajátítás 16000 forintba került és így nem csodálandó, ha némely jogokat élveznek.

Aczél Géza eivállalja a felelősséget, ha eljárása jogtalanok találtatik. Ajánlja a tanács határozata elfogadását.

Többek felszólalása s a jog- és pénzügyi bizottság véleményének felolvasása után felállítás útján a többség a tanács javaslatát elfogadta.

Töbinger József és társai felelőssége a mezőrendőri díjaknak behajtása tárgyában hozott tanácsi határozat ellen. A tanács javaslata elfogadott.

Török Gábor erdőmester jelentése az erdőségi legeltetés és használat tárgyában a tanácsi határozat ellen a gazdasági egyesület által beadott felelőssége. Király Gyula gazdasági tanácsos olvasta fel a terjedelmes felelősséget, mely sok helyen a guny nyilait szórja az erdei gazdálkodás ellen. Majd az erdőmester véleményes jelentése került fel olvasásra, melyben ajánlja, hogy bizottság küldessék ki a régóta vajudó ügy megoldására.

Óri Mihály meginterpellálja a polgármestert, hogy az erdőségi rendezésekre meglettek-e hívva a birtokokosok?

Simonffy Imre polgármester. Óri Mihály ur ezt a dolgot már tárgyalta egy újságban, talán tíz számban, nem tudom kinek a segítségével, (Nagy Kacaj) Azokban a cikkekben valóban állított s az olyan emberrel, ki így beszél, nem lehet tárgyalni.

Puky Gyula főispán. Ne méltóztassék személyes tere vinni a dolgot.

Simonffy Imre polgármester. Óri Mihály felszólalásának nincs alapja. Kifejti ezután, hogy tulajdonképpen a város adta az erdőt egyes birtokosoknak használatba, mely később aztán tulajdonává lett.

Óri Mihály felszólal, de a főispán a további nyilatkozatot ez ügyben nem engedti, hanem tessék a tárgyhöz térni. Óri még egyideig hevesen beszél össze vissza mindenfelé. (Nagy tiltakozás.) A főispán ismételtlen figyelmezteti: — Kénytelen leszek megvonni a szót a bizottsági tag urtól, ha a tárgyhöz nem szól!

Óri még beszél egyet mást, azután nyugodt lélekkel leül.

Török Gábor, Szentesi János, Ábrahám László felszólalása után a tanács javaslata elfogadott.

A gyűlés legérdekesebb pontja következett ezután. Az »Arany Bika« száló és a nagyerdői vígadó beérkezése tárgyában tett tanácsi előterjesztést olvasta fel Vecsey Imre, melyben a tanács jelentést tesz a szálóra beérkezett ajánlatokról. A tanács az ajánlkozókot megbízhatónak tartja ugyan, de ezek között Hauer Bertalant ajánlja, mint a legalkalmasabbat.

A közgyűlés titkos szavazás útján dönt a kérdésben. Egyiknek Komlóssy Dezső, a másiknak Dr. Wolatka Nándor lett az előnye. A szavazatok összeszámítottván elnöklő főispán kihirdette a z eredményt, mely szerint az Arany Bika és nagyerdői vígadó Nemeth András és társának adatik ki, miután Hauer Bertalannal szemben három szavazat többséget kapott.

Elnöklő főispán ezután a gyűlést berekesztette s többi tárgyak elintézését hétfőn délelőtti kilencz órára tűzte ki.

N A P I H I R E K.

— A népkonyhára az elmúlt héten következő adományok folytak be: Özv. Vilmos Lajosné, Asztalos ipartársulat 10—10 kor. N. N. Harsányi István 4—4 koronát. Özv. Dobray Józsefné 2 koronát, Tóth Kálmán fűszerkereskedő 10 kg. lenese. Özv. Varga Ferenczné 4 kilogram füstölt hus 1 pár kolbász. Harmathy Pál 1 tál káposzta N. N. 1 tál káposzta, 1901 decz. 22 — 1902 jan. 31 ig, tehát 41 nap alatt kiszolgáltattott 18989 adag étel. Debreczen 1902 jan. 31. Szűcs Kálmán négyfél pénzt.

— Szerencsétlenül járt részeg. Szabó János napszámos tegnap este részegű tántorgott a Hatvan utcán. A lovasuti sinek között addig mászkál, a részeg ember mig egyszer felbukott s fejjel a sinre esett. A vas-tag vassin a fejét két helyen betörte és valószínűleg agyrázkódást okozott. A szerencsétlenül járt embert a kórházba szállították a hol még nem tört magához, úgy hogy ki sem tudták halgatni.

— Ellopott guba. Kerek János hely és foglalkozás nélküli csavargó minden áron egy jó téli bundára akart szert tenni. De hogy pénze nem volt, rá gondolta magát hogy kerít valahogy egyet. El is ment Váji Mihály gubás mesterhez és ott válogatni kezdett a bundák között. Egy hamarosan meg is nyerte a tetszését és Vajinak oda szölt hogy jöjjön vele a gazdája majd kifizeti. Váji ráállott és elment Kerekkel. Utközben betértek egy kocsmába ahonnan Kerek egyszerűen kerekelt oldott. A becsapott Váji panaszt emelt a tolvaj ellen, a kit a lovasrendőrök hamarosan el is fogtak, de már akkor a guba nem volt nála, eladta valakinek. A guba tolvaj most a börtönbe várja büntetését a lopásért.

— Szerencsétlenül járt munkás. Nagy szerencsétlenség éte tegnap délután Mányi Mihály munkást. A Zobor Ferencz kertjében két munkás azzal foglalkozott hogy egy ott levő nagy fát kivágjon. A fát már majdnem levágták és hozzá fogtak a ledöntéséhez. A ledöntésnél a fa valahogy oldalra dőlt és az ott álló Mányi ballábara esett. A súlyos fa eltörte a munkás ballábat azonkívül a jobb lábát is súlyosan megsértette. A szerencsétlenül járt ember kiáltására figyelmessé lett a másik munkás is, a ki aztán nagy nehezen kiszabadította a fa alól Mányit. A súlyosan megsérült embert a lakására vitték a hol az előhívott orvos bekötötte az eltört lábát.

— Tolvaj vendég. Kellémellen vendége volt tegnap Nagy Mihály kocsisnak. A lakásán meglátogatta Sütő Ferencz helyiélküli kocsis a ki már régebben jó ösmeretségbe van Nagy Mihálylyal. Nagy szívesen fogadta a rég nem látott jó barátot és ott marasztotta magánál ebédre is. Sütő ebéd után mikor Nagy elakart menni kérte hogy ne csukja be a lakását mert ő egy csomagért még vissza akarna jönni úgy 4—5 óra tájban. Nagy megtette a barátja kívánságát, nyitva hagyta a lakást és mindaketten elmentek. Este mikor Nagy visszatért a lakásába, a ládjából valamit ki akart venni. Felnyitja a ládát, az teljesen kiürítve találja. Minden elvihetőt a mi a ládában volt elvitt a tolvaj. A szegény kocsis kára megközelít

a 100—120 koronát. Valószínű hogy a jóbarátja ürítette ki a ládát. A hálátlan jó barátot keresik.

— Megtámadott házaló. Tegnap éjjel majd nem végzetessé válható kalandja volt Adler Izidor házalónak. A vidékről jött haza felé mikor az uton egy ember állott elibe és követelte a pénzét. A házaló megrémült és minden pénzét oda adta a támadónak. Ez azonban keveselte a pénzt és többet követelt. A házaló hogy megszabaduljon tőle az óráját is oda adta a rablónak, a ki aztán eltűnt. Az éjjeli támadót keresik.

— Jövöheti bűnügyi főfárgyalások. Február hó 3 án Hafón, Kéki Sándor s társai ellen hat. ellen. erősz. bűn. miatt. Fodor Sára ellen sikkasztás vétsége miatt, ugyanaznap még vádtanácsülés. Február hó 4-én Kedden, Gecse Mátyás ellen s. t. sért. büntette miatt. Varga László ellen erősz. nem. közös. büntette miatt. Juhász Sándor ellen gond. okoz. ember ölésért. Február hó 5-én Szerdán, Végvári Antal s társai ellen nyilván. rágalom. vétsége miatt. Holstein E. és s társa ellen s. t. sért. büntette miatt. Bar Mária s társa ellen lopás büntette miatt. Február hó 6 án Csütörtökön, Wolosinovszky György s társai ellen lopás büntette miatt. Kemény Emil hiv. üd. becsület sértés vétsége miatt. Csizmadia József ellen lopás büntette miatt. Február hó 7-én Pénteken Zsom József ellen súlyos testi sért. véts. miatt Tóth Juliánna ellen lopás büntette miatt. Weisz Zsigmond ellen lopás büntette miatt, ugyanaznap itélet hirdetések. Február hó 8-án Szombaton felelősségi ügyek nyilvános tárgyalásain.

Kuruzsoló pópa.

Hogyan terjesztik a felvilágosodást.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, febr. 1.

Biharmegye egyik községéből vesszük a hírt, mely szomoruan bizonyítja, hogy terjesztik a kisebb. eldugottabb falvakban a felvilágosodást. Ugy gondoljuk pedig, hogy a papok hivatásához tartozik az is, hogy a valás alapjához szigoruan ragaszkodva, a felvilágosodás, a műveltség fáklyavivői is legyenek. De hát mai nap is akadnak falusi pópák, kik nem hogy felvilágosítanak, nem hogy művelnek a népet, de lassankint visszavezetik a sötétség legostobább babonáihoz.

Biharmegye egyik kis községében, melyet csak azért nem nevezünk meg, hogy lelkészét ne állítsuk peillengére a nyilvánosság előtt, egy jóra való román parasztnak évek óta beteg a felesége. Epileptikus görcsök gyötrik. Kuruzsolhatta tudós asszonyok kal, böcs emberek babonáival, de csak nem használt semmit. A mult napokban beállított a gör, keleti lelkészhez és elpanaszolta nagy bánatát. A lelkész megsimogatta bozontos haját, gondolkodott és így szólt:

— Hja, azon nem könnyű segiteni.

— Próbáld meg uram — szólt a paraszt. Mondja! miéért és harangozrasd el a rossz nyavaját. Ha szent ember vagy, neked ez hatalmadban áll.

A pap kijelentette, hogy a harang jégre van öntve s csak a jégfelhőket kergeti el, — de a betegség ellen mit sem használ.

— Hanem mégis van egy orvosság. Keríts három szegény koldus embert. Induljanak el három irányban s kolduljanak három éjjel és három nap addig, mig csak tíz forint össze nem koldulnak. A harmadik nap

éjjel tizenkét órákor, mikor a kakas elsőt kukorikol, tedd le a koldult pénzt a templom ajtajába és háromszor zörgesd meg azt az ablakot, ahol én lakom. Én másnap három papos misét mondok a feleségedért, aki minden bizonynyal meg fog gyógyulni.

Az ember szót fogadott és elindította három irányba a három koldus embert, a kiktől aztán beváltotta a koldult pénzt, mert a pap oktatása szerint, csak a koldult pénznek lehet hatása.

Csakugyan összegyűlt a három pópás olvasták az evangéliumokat s mise után pedig megitták az áldomást, természetesen az ügyes bejós ember szakállára, kinek felesége most már csakugyan meg fog gyógyulni.

Legalább így remélték. de a reményükben megcsalódtak, mert a mult napokban beállított a lelkészhez ismét a paraszt ember:

— Tisztelendő uram, nem használt a mise, már megint gyötri a baj a batinát.

A pap tudós arcot vágva, kutatta az okokat. Osszehányta a könyveket, majd így szólt:

— A koldusok nem jól gyűjtötték a pénzt.

A szegény szumános atyafi busan elballagott s elkeseredetten szidta a koldusokat.

Igy történt ez Eiharvármegyében, az Ur 1902-ik esztendejében. S még csodálkoznak, ha a nép műveletlen és a sötétben tapogatózik.

CSARNOK.

Küzdelmes élet.

— Regény. —
Írta: V. Zoltán.

II.

Iskola és libászat.

Közel a templomhoz, melynek régi tetőzetét a mch úgy befedte, hogy valóságos zöldsárga kertnek nézett ki, hívány, szalmás épület alacsonykodott, szármalmas kinézésű ablakaival csaknem a földet érintve.

Magam részéről hajlandó voltam juh akolnak tartani e romladozó épületet, de nevelőatyám figyelmeztetése hamar eszemre térített.

— No, fiam, ez az iskola! El ne felejtöd köszönni a tanító urnak, a tanítóné asszonynak meg kezét csókolj!

Megszéppentem kegyetlenül. A szívem úgy dobogott, hogy csaknem kiugrott helyéből.

Felléptünk az udvarra, melyen egy sereg gyermek hempergett óriási ordítózások között.

Az igazat megvallva, én olyan állapotban voltam, hogy jobbra láttam volna keréket oldani s elszaladni a nagy világba.

Magam sem tudom: miért, de kegyetlenül féltem.

Talán az épület százandó kinézése volt befolyással finomult idegeimre?

Különben maga az egész falu nagyon gyaró alakzatú volt.

Képejen az olvasó egy rakás megasztetű szalmás fedélzetű házcsoportot, melynek közepén utca vezet keresztül.

E hóihorgos utcán tavasszal és ősszel keresztül menni, vagy éppen végig vándorolni akár gyalogszerben, akár szekérbelileg egyenlő a lehetetlenséggel.

Mindenfelé hatalmas kátyuk állanak, melyekből felszínre vergődni embernek erő nem adatott.

A kit gonosz sorsa az évnek ily szakában vezérelt a mi falunkba, az bizonyosan nem kivárkozott többé bele.

A faluvégén épült a korcsma, melynek fala — talán a reá csapdosott sok sártól, éppen úgy nézett ki, mintha ragyás ember arczat lennád.

Az eresztől lejjebb pár srasznál nagy tábla van felfüggesztve a tulajdonos nevével s a következő felirattal:

»Gelbermann Iczig bor és pálinkamérése. Itt a betekints! — Ennek párja nincs!«

Hát hiszen he is tekintettek oda a falu kegyes lakói számtalanszor, sőt olyan is akadt, ki életének nagyobbrészét ott töltötte el.

Közepén a falunak fából készült hegyes torony díszel, míg a templom egy magas dombon — jó távolra a toronytól — dicséri az eget Urát.

Olytornán viszonylik a két épület egymáshoz, mint házserős életű házaspárok, kik igyekeznek egymástól kellő távolságban tartani magukat.

A templommal (s nem a toronnyal) szemben nédfedelű, zöldrefestett zsulus ablakkal kékedő házat látunk, mely kiválik a többi épületek közül fehérre meszelt falával.

Ez a paplak. Már az úgy van szokásban mindenütt. A paplakot ha valaki keresni akarja, csak a templomot keresse fel. A mellett bizonyosan megtalálja.

Azért építik talán oly közel, hogy a szent atyanak ne kelljen sokat gyalogolni az ige hirdetése végett.

(Folyt. köv.)

Nyíltér.

A Concordia malom égéséhez.

Több oldalról hirdik, hogy a Concordia malom égését egy tengely áttűzésedése idézte elő, mi által már több malom, fenyőgyár és vasuti kocsik lett a tűz áldozata.

Ott, hol praparáit olajaink alkalmaztatnak, tergely átmelegedés, kopás, vagy üzemi akadály soha sem fordul elő, az államvasutaknál megállapított, egyéb committen seinknél pedig bebizonyult, hogy a prapara

tumainkkal való kenés technikailag legkorrektebb és legolcsóbb.

Közelebbi felvilágosításokkal mindenkor készséggel szolgálunk.

Csáki és Társa, Budapest.

Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara.

117 sz.
1902.

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál megüresedett titkári állásra pályázat hirdettetik.

Pályázhatnak mindazok, kik a kereskedelmi és iparkamarákról szóló 1868. évi VI-ik t. cz. 20. §-ában említett kereskedelmi és iparügyekben való jártassággal bírnak és ezt igazolni tudják.

Különös figyelemben részesülnek azok, kik a közgazdasági adminisztráció terén működtek, vagy működnek.

Javadalmazás: 5000 korona (öt-ezer korona) törzsfizetés és 1000 (ezer) korona lakbér illetmény és nyugdíj jogosultság.

Az egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványok folyó évi február hó 28-dik napjának déli 12. órájáig alulírott kamarai elnökhöz nyújtandók be, később beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Megválasztás esetében folyamodó tartozik állását a választásról vett értesítés után, egy, legfeljebb két hónap alatt elfoglalni.

Debreczen, 1902. január hó 25.

A kereskedelmi és iparkamara nevében.

Szabó Kálmán s. k.
elnök.

A Cervelló tanárféle

IGAZOL

és az ehhez szükséges elélegző készülék „SALUS” a melyet bel- és külföldi kórházakban

a tudó és légzőszervek

bajainál kipróbálták orvosi rendelésre minden gyógyszerárban kapható.

Prospektust és felvilágosítást bérmentve küld a

„NADOR GYÓGYSZERTÁR”

Budapest, VI. Váci-körut 17.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban
fajlisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia csemetek és magvak.
Uradalomnak, községeknek három évi tör-
lesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény
Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés ne-
velhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással,
melyen nemhogy ember, de semmi éle állat, még
az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rende-
léshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás
mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. —
Ára 6 ft.

Dícesemetek. Óriási jövedelmet biztosító vol-
tanál fogva, ennek tenyésztése
számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül
elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bér-
mentve küldetik minden rendelési kötelezettség
nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy olyan köny-
vet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve
kéri, mely nincsen az a ház, vagy család a hol
annak tartamát haszonra ne fordítanak, városban,
falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál
egyenként. Így még azoknak is igen érdekében áll
kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne
számos oly közlemények foglaltatnak, melyek
mindenkin ek nagy szolgálatot tesznek. Cím :
"Ermelléki első szőlőoltvány-telep" Nagy-
Kagya u. p. Székelyhid, Nagy Gábor.

POLGAR SÁNDOR

magy. kir. szabad. nyert
orvosi mű-és kötzerész
BUDAPEST,

VII. Erzséb t-körut 50 sz.
Ajánlja dusan felszerelt rak-
tárát saját gyártmányu or-
vosi sebészeti és beteg-
ápolás-tárgyakban.
Saját tulajdonu m. kir.
szabadalmazott Polgarféle

szervölő.
hasköltő, göresér elleni gum-
mi-harisnya, orthopedia-ké-
szülékek, mülábak és ke-
zek stb.

Valódi franciaia különleges-
ségek F. Bergu-rand file pá-
risi gyárából.

Utánzás ellen véve 16302.sz.a. Részletes képes árjegyzék
ingyen és bérmentve.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely
már több mint 33 év óta meg-
bizható bedörzsölési-alkalmaztatik
köszvénynél, csúznál és megbúléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt
bevásárláskor óvatossak le-
gyünk és csakis eredeti üvegeket
dobozokban a „Horgony” védjeggyel
és a „Richter” czéjjegyzéssel fogad-
junk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
árban a legtöbb gyógyszerárban
kapható. Főraktár: Török József
gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Az első hazai nánási szalmakalap gyárban

egy megfelelő bizonyítványokkal rendelkező
gépész — Stabél géphez azonnal felvétetik. —
Ajánlatok az igények megjelölése és a bizo-
nyítványok beküldése mellett

Sohler István

gyárosához intézendők Hajdu Nánáson.
Ugyanott egy használt, jókarban levő 4 ló
erejű gőzmotor azonnal eladó. — Megtekint-
hető a gyártelepen bismikor.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen
gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő
ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest. VI., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihálovits
Jenő Muraközy László, Dr. Rothschnak V. E., Szilész Ferencz, Tóth Béla gyógy-
szertárában; Josa és Jona drogáriájában.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Yves-Durozier & Cie. RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest — Cse.

Szénásy, Hoffmann és Társa

selyemáruháza

Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

BÁLI UJDONSÁCOK

teljes választéka raktárra érkezett. Czé-
günk elve csak „First Class” gyártmá-
nyok elárúsítása. Czégünk az országban
az egyedüli, mely Lyon és Páris legelső
s leghiresebb gyárosaival közvetlen ösz-
szeköttetésben áll; az általunk lekötött
minták és minőségek kizárólag czégünk-
nél szerezhetők be.

* * Minden egyes áruszikknek * *

föltétlen szabott ára

nyiltan, számokkal van jelölve, ennél-
fogva a tulajzetés teljesen ki van
zárva

Min'ák a vidékre kívánatra hérmentve
küldetnek

Szénásy, Hoffmann és Társa

selyemáruháza

Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

Báli ujdonságok választására külön helyiség egész uap
villamosan van kivilágítva.

